

પર્યાવરણીય અસરો ના અભ્યાસ અંગે નો કાર્યકારી સારાંશ

એલેક્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

પ્લોટ નં : ચ -૧૧ , દહેજ ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ એસ્ટેટ,
જી આઈ ડી સી દહેજ, તા : વાગરા, જીલ્લો : ભરૂચ , ગુજરાત

તૈયાર કરનાર

રમન્સ એન્વાયરો સર્વિસીસ પ્રાઇવેટ લીમીટેડ

૨૩-૨૪, બીજો માળ, કેમ્પ્સ કોર્નર, પ્રહલાદ નગર ઓડા ગાર્ડન પાસે,

અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૧૫

ફોન : ૦૭૯ ૨૬૯૩ ૭૪૭૨

ફેક્સ : ૦૭૯ ૪૦૦૬ ૪૪૪૦

E-mail : ramans_consultancy@rediffmail.com, ramans.consultancy@gmail.com

કાર્યકારી સારાંશ :

1. એલેક્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ પીગમેન્ટ અને અન્ય અકાર્બનિક પદાર્થો ઉત્પન્ન કરવા માટે પ્લોટ નં. **CH/11**, જી.આઈ.ડી.સી, દહેજ ઔદ્યોગિક એસ્ટેટ, તાલુકા : વાગરા, જિલ્લો : ભરૂચ ખાતે સ્થાપવામાં આવેલ છે.
2. એલેક્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ એ બ્લેન્ડીંગ દ્વારા પીગમેન્ટ અને અન્ય અકાર્બનિક પદાર્થો ઉત્પન્ન કરવા માટે તા. ૧૧/૦૪/૨૦૧૧ ના દિવસે (CTE) મેળવેલ છે.
3. આ એકમ ગ્રાહકો ની વધતી જરૂરિયાતોને પૂરી પાડવા તેની હાલની સુવીધા નું વિસ્તૃતિકરણ કરવા માંગે છે જે મુજબ ઉત્પાદન માં વિવિધ પ્રોડક્ટ (પીગમેન્ટ બેટા બ્લ્યુ, પીગમેન્ટ રેડ ૧૨૨, કેલ્સીયમ ક્લોરાઈડ, પીગમેન્ટ ગ્રીન ૭ અને પીગમેન્ટ વાયોલેટ ૨૩) થી કુલ ૨૧૦ મેટ્રિક ટન નો માસિક વધારો થશે.
4. સૂચિત વિસ્તૃતિકરણ પ્રોજેક્ટ, પર્યાવરણ સંરક્ષણ આધિનિયમ ઈ.સી.૧૯૮૬, નાં નોટીફિકેશન ૧૪/૯/૨૦૦૬ હેઠળ શીડ્યુઅલ-૨ ની આઈટમ ૫(એફ) માં સમાવેશ થાય છે.
5. પર્યાવરણીય મંજૂરી (એન્વાયર્મેન્ટ કલીયરન્સ સર્ટિફિકેટ) મેળવવા માટેની અરજી રાજ્ય લેવલે ડીસેમ્બર ૨૦૧૧ માં કરવામાં આવી. આ અરજી નાં આધારે, રાજ્ય કક્ષાની એક્સપર્ટ અપ્રાઈઝલ કમીટી (SEAC) સમક્ષ TOR માટેની રજૂઆત કરવામાં આવી હતી. જેના આધારે ૩૦ મે ૨૦૧૩ ના રોજ TOR આપવામાં આવેલ.
6. આ પ્લાન્ટની જગ્યાની આજુબાજુની અત્યારની પર્યાવરણીય ગુણવત્તા ચકાસવા, ઉત્પાદન યુનીટની સાથે જોડાયેલ પર્યાવરણીય અસરો જાણવા માટે તથા ખરાબ અસરો અથવા પૂરી રીતે રોકી શકાય તેમ નથી, તેવી અસરોને નાબુદ કરવા માટેનાં પર્યાવરણીય ઉપાયો શોધવા માટે એન્વાયર્મેન્ટ ઇમ્પેક્ટ એસેસમેન્ટ (EIA) રિપોર્ટ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

યોજના ની માહિતી :

7. સીટીઈ નંબર ૪૧૨૧૧ મુજબ સૂચિત એકમ માં એક મહિનામાં ૬૦૦ મેટ્રિક ટન પીગમેન્ટ અને ૪૧૭ મેટ્રિક ટન ઇનઓર્ગેનિક પ્રોડક્ટ એટલે કે કુલ ૧૦૧૭ મેટ્રિક ટન જેટલું ઉત્પાદન કરવામાં આવશે.

8. સૂચિત વિસ્તૃતિકરણ બાદ ઉત્પાદન માં વિવિધ પ્રોડક્ટ (પીગમેન્ટ બેટા બ્લ્યુ, પીગમેન્ટ રેડ ૧૨૨, કેલ્સીયમ ક્લોરાઇડ, પીગમેન્ટ ગ્રીન ૭ અને પીગમેન્ટ વાયોલેટ ૨૩) ના ઉમેરાથી એક મહિનામાં કુલ ૨૧૦ મેટ્રિક ટન નો વધારો થશે.
9. ઔદ્યોગિક પ્રવૃત્તિ માટે કુલ ૧૧૦૦૦ ચો.મી. જેટલો જમીન વિસ્તાર ફાળવવામાં આવશે જેમાંથી ૨૧૦૦ ચો.મી. જેટલા વિસ્તાર માં ગ્રીન બેલ્ટ વિકસાવવામાં આવશે.
10. સૂચિત વિસ્તૃતિકરણ બાદ યોજના માટે કુલ વીજળી ની જરૂરિયાત ૧૫૫૦ કેવીએ જેટલી રહેશે જે દક્ષિણ ગુજરાત વીજ કંપની દ્વારા મેળવવામાં આવશે.
11. આપતકાલીન સમય માટે ૨૫૦ કેવીએ ના ૨ ડી.જી.સેટ મુકવામાં આવશે જેમાં ૬૦ SCM/hr જેટલા કુદરતી ગેસ નો ઉપયોગ થશે.
12. સૂચિત વિસ્તૃતિકરણ બાદ તાજા પાણીની જરૂરિયાત ૨૬૦ કીલી/દિવસ થી વધીને ૫૭૬ કીલી/દિવસ ની થશે જેનો વપરાશ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા, યુટીલીટી (બોઈલર અને કુલિંગ), વોશિંગ, ફીલ્ટ્રેશન, અને ઘરગથ્થું વપરાશ માં થશે, પાણીની આ માંગ જી.આઈ.ડી.સી દહેજ દ્વારા પૂરી કરવામાં આવશે.
13. ઔદ્યોગિક રીતે પ્રદૂષિત પાણી નો કુલ જથ્થો ૪૭૮ કીલી/દિવસ રહેશે. યુટીલીટી (બોઈલર અને કુલિંગ) માંથી]ઉત્પન્ન થનારા પાણી ને યોગ્ય ટ્રીટમેન્ટ બાદ ગાર્ડનમાં વાપરી લેવામાં આવશે. ૪૭૨ કીલી/દિવસ જેટલા પ્રદૂષિત પાણીને એફ્લુઅન્ટ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટમાં યોગ્ય ટ્રીટમેન્ટ આપવામાં આવશે.
14. સૂચિત બોઈલર, ડી.જી. સેટ અને થર્મો પેક ફ્લુ ગેસ ઉત્સર્જન ના સ્ત્રોત છે. બોઈલર અને થર્મો પેક માં ઈંધણ તરીકે કુદરતી ગેસ નો ઉપયોગ થવાનો હોવાથી યોગ્ય ઊંચાઈની ચીમની સિવાય કોઈ હવા પ્રદૂષણ નિયંત્રણ ના ઉપકરણ ની જરૂર નથી.
15. સ્પ્રે ડ્રાયર અને સ્પીન ફ્લેશ ડ્રાયર રજકણીય પદાર્થ ના મુખ્ય સ્ત્રોત છે. હવા પ્રદૂષણ નિયંત્રણ ના ઉપકરણ તરીકે સ્પીન ફ્લેશ ડ્રાયર સાથે બેગ ફિલ્ટર અને સ્પ્રે ડ્રાયર સાથે સાયકલોન સેપરેટર પછી સ્ક્રબર મુકવામાં આવશે.

16. પીગમેન્ટ ગ્રીન ૭ ની પ્રક્રિયા માં ક્લોરીનેશન માટે વપરાતું રીએક્ટર ક્લોરીન અને HCL ઉત્સર્જન નો સ્ત્રોત છે. જેમાં હવા પ્રદુષણ નિયંત્રણ ના ઉપકરણ તરીકે વોટર સ્ક્રબર અને આલ્કલી સ્ક્રબર એમ બે સ્ટેજ નુ સ્ક્રબર મુકવામાં આવશે.
17. સૂચિત યોજના થી ઉત્પન્ન થનાર જોખમી કચરા ને નિયત માર્ગદર્શિકા મુજબ નિકાલ કરવામાં આવશે. આ માટે એકમે ભરૂચ એન્વાયરો ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર લીમીટેડ, અંકલેશ્વર ની ટીએસડીએફ સાઇટ નુ સભ્યપદ લીધેલ છે.
18. જોખમી કચરાનું ટીએસડીએફ સાઇટ સુધીનું પરિવહન નિયત માર્ગદર્શિકા મુજબ કરવામાં આવશે.
19. એકમ કર્મચારી ના સ્વાસ્થ્ય અને સુરક્ષા માટે પ્રતિબદ્ધ છે. આ માટે કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓનુ પૂર્વ તબીબી ચેકઅપ તેમજ નિયમિત તબીબી ચેકઅપ કરવામાં આવશે જેથી તેના કર્મચારીઓ ના સ્વાસ્થ્ય પર થતી કોઈ પણ જાતની અસરો પર ધ્યાન રાખી શકાય.
20. દરેક કામદારોને તેમના કામ મુજબ જરૂરી વ્યક્તિગત રક્ષણાત્મક સાધનો પુરા પાડવામાં આવશે.
21. સૂચિત યોજના નો અંદાજીત ખર્ચ ૭૦૭ લાખ જેટલો છે જેમાંથી વિસ્તૃતિકરણ માટેનો ખર્ચ ૨૨૫ લાખ જેટલો છે.

પર્યાવરણની માહિતી :

22. બેઝલાઇન અભ્યાસ જાન્યુઆરી ૨૦૧૨ થી માર્ચ ૨૦૧૨ અને એપ્રિલ ૨૦૧૩ થી મે ૨૦૧૩ દરમિયાન યોજના ના સ્થળ થી ૫ કી.મી. ની ત્રિજ્યા માં કરવામાં આવ્યો હતો.
23. સાઇટ પાસેના હવામાનની માહિતી ૪.૮ કી.મી દુર જોલવા ગામ માં મુકવામાં આવેલા વેધર મોનીટરીંગ સ્ટેશન દ્વારા મેળવવામાં આવી હતી.
24. વિવિધ પરિબલો ને ધ્યાન માં રાખીને ૫ કી.મી ની ત્રિજ્યા માં અલગ અલગ જગ્યાએ કુલ ૬ એમ્બીઅન્ટ એર ક્વોલીટી સ્ટેશન નક્કી કરવામાં આવેલ.
25. બન્ને અભ્યાસગાળા દરમિયાન PM₁₀ , PM_{2.5} , SO₂ , NO_x અને એમોનીયા ની માત્રા નિયત માત્રા કરતા ઓછી હતી. HCL અને ક્લોરીન ની માત્રા ડીટેક્શન લીમીટ કરતા ઓછી હતી.

26. જી.આઈ.ડી.સી ના વોટર સપ્લાય, દહેજ ગામ ના બોર માંથી ભૂગર્ભ જળ અને દહેજ તળાવ અને જોલવા તળાવ માંથી સપાટી પરના પાણીના નમુના લેવામાં આવ્યા હતા અને પીવાના પાણીની ગુણવત્તા માટે ચકાસણી કરવામાં આવી હતી.
27. અભ્યાસગાળા દરમિયાન અવાજ ની માત્રા Leq (dB(A)) માં દિવસ દરમિયાન ૫૫.૭૫ થી ૬૩.૦૮ અને રાત્રી દરમિયાન ૪૩.૦૭ થી ૫૨.૬૧ ની વચ્ચે હતી.
28. અભ્યાસ વિસ્તાર માં જમીન ની ગુણવત્તાની ચકાસણી કરવામાં આવી હતી. જેમાં ભૌતિક પરિબલો જેવા કે પાર્ટીકલ સાઈઝ ડીસ્ટ્રીબ્યુશન, પોરોસિટી, વોટર હોલ્ડિંગ કેપેસિટી અને પરમીએબીલીટી અને રાસાયણિક પરિબલો જેવા કે પી.એચ., ઇલેક્ટ્રીકલ કન્ડક્ટીવિટી, કેટાયન એક્વેન્જ કેપેસિટી, આલ્કલી મેટર, સોડીયમ એબ્સોર્પ્શન રેસીયો જેવા પરિબલો નો સમાવેશ થાય છે.

અસરની ઓળખ :

29. યોજનાના બાધકામ તેમજ સંચાલન તબક્કામાં સમાવેલી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ માટે ની પર્યાવરણીય અસરની ઓળખ કરવામાં આવેલ છે.
30. સૂચિત યોજના ને કારણે ઉત્સર્જીત થનાર SOx, NOx અને પાર્ટીક્યુલેટ મેટર ની ૨૪ કલાક માટે ગણતરી કરવામાં આવી હતી જે દરેક જગ્યાએ નિયત માત્રા કરતા ઓછી હતી.
31. સૂચિત યોજના ના કારણે જમીન ની સપાટી ની નજીક ક્લોરીન ની માત્રા ૦.૦૫૭ µg/m³ અને HCL ની માત્રા ૦.૧૨ µg/m³ જેટલી હતી જેથી સૂચિત યોજના ને કારણે હવાની ગુણવત્તા પર થતી અસર નહિવત રહેશે.
32. સૂચિત યોજના માં ભૂગર્ભ જળ નો ઉપયોગ થશે નહીં. યોજના માટેનું પાણી જી.આઈ.ડી.સી. દહેજ પાસેથી લેવામાં આવશે. ગંદા પાણીનો સીધો સ્ત્રાવ ફક્ત જી.આઈ.ડી.સી. ની ભૂગર્ભ ગટર માં જ થશે.
33. શુદ્ધિકરણ કરાયેલા ગંદા પાણીની ગુણવત્તા જી.આઈ.ડી.સી. ની ભૂગર્ભ ગટર માટેની નિયત માત્રા અનુસાર હશે જેથી જી.આઈ.ડી.સી. ની ગટર તેમજ દરિયાના પાણીની ગુણવત્તા પર અસર થશે નહિ.

34. સૂચિત વિસ્તૃતિકરણ યોજના કંપની ની હયાત જમીન માં જ કરવામાં આવશે જે જી.આઈ.ડી.સી. માં આવેલ છે. જેથી જમીન ને લગતા કોઈ પ્રશ્નો ઉદભવતા નથી.
35. સૂચિત વિસ્તૃતિકરણ યોજના ને કારણે બાંધકામ તબક્કામાં થનારી અસરો નહિવત રહેશે અને સંચાલન તબક્કામાં થતી અસરો સામાન્ય હશે તેમજ આ યોજના ને કારણે પ્રાણીસૃષ્ટિ પર કોઈ પણ જાતની અસરો થશે નહીં.
36. સૂચિત યોજનાને કારણે તૈયાર થયેલ માલસામાન અને કાચી સામગ્રીઓના પરિવહન માટે વધતો જતો ટ્રાફિક લોડ યોજના વિસ્તાર માં પ્રવર્તતા હયાત ટ્રાફિક ની તુલનામાં ઓછો હશે. તેથી ટ્રાફિક હિલચાલમાં નજીવા વધારાને કારણે હવાની ગુણવત્તા પર થતી અસર નહીવત રહેશે.
37. સૂચિત ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિને કારણે ઉત્પન્ન થતો જોખમી/ઘન કચરો ફેક્ટરીની પરિસરની અંદર ના વિસ્તારમાં પાકા તળિયા તથા છાપરા સહીત ના નિસ્ચિત સ્થળે રાખવામાં આવશે. આના લીધે પ્લાન્ટ જગ્યાની અંદર આ ઘન જોખમી કચરાને લીધે આસપાસની જમીનની ગુણવત્તા પર કોઈ નકારાત્મક અસર થશે નહીં.
38. સૂચિત પ્રોજેક્ટ ના લીધે હયાત વસવાટ અને વસાહત નું વિસ્થાપન થવાની કોઈ શક્યતા નથી.

સૂચિત જોખમ ઘટાડવાના પગલા :

39. બાંધકામ તબક્કા દરમિયાન કામદાર માટે પાણીનો મહત્તમ વપરાશ થશે અને સાથે પીવાના પાણી અને સ્વચ્છતા માટે પુરતું પાણી મજૂર કામદાર ને પહોંચાડવા માં આવશે.
40. યોગ્ય રીતે ડીઝાઈન કરેલ કુલીંગ અને બોઈલર સીસ્ટમ નાખવામાં આવશે જેથી પાણી નો યોગ્ય વપરાશ થશે અને તેની યોગ્ય જાળવણી કરવામાં આવશે.
41. પાણીના વપરાશ, ગંદા પાણીના સ્રાવ અને પાણીના ફરી વપરાશ વગેરે ની માહિતી યોગ્ય રીતે લોગ શીટ માં જાળવવામાં આવશે.
42. નિયમિત જાળવણી દ્વારા પાણી નું લીકેજ તેમજ બગાડ ઓછો કરાશે.

43. ગંદા અને શુદ્ધિકરણ કરાયેલા પાણી ની નિયમિત દેખરેખ રાખવામાં આવશે જેથી પ્લાન્ટ ની કાર્યક્ષમતા જાણી શકાય.
44. બાધકામની પ્રવૃત્તિ દરમિયાન ધૂળ શમન માટે, નિયમિત સમયાંતરે પાણી છાટવામાં આવશે.
45. હવા પ્રદુષણ ના ઉપકરણો ને મહત્તમ ક્ષમતા થી કામ કરે તેની ખાતરી રાખવા માટે જરૂરી પગલા લેવામાં આવશે .
46. બધા પ્રકારના પેદા થતા જોખમી ધન કચરાને અલગ કરવામાં આવશે, અને અગાઉ નક્કી કરેલ જગ્યા માં સંગ્રહીત કરી તેનો નિકાલ કાયદા ની જોગવાઈ અનુસાર કરવામાં આવશે.
47. બધા પ્રકારના ગંદા કચરાનો યોગ્ય સંગ્રહ, સાર-સંભાળ અને યોગ્ય માર્ગદર્શન મુજબ નિકાલ કરવામાં આવશે.
48. ઉચા આવાજ કરતા મશીનોની અવાહક અંગે ની પ્રક્રિયાઓ પૂરી કરવામાં આવશે.
49. સંબંધિત કાયદાઓ ના પાલન માટે અવાજ ના પ્રમાણ ની નિયમિત ચકાસણી કરી યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવશે.
50. પ્રક્રિયા દરમિયાન ઉત્પન્ન થતા વધારે ઘોઘાટને લીધે કારીગરોનાં કાનના રક્ષણ માટે યોગ્ય ઉપકરણો પૂરા પાડવામાં આવશે.
51. ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ દરમિયાન સંચાલન માટે સ્થાનિક લોકોને રાખવામાં આવશે.
52. પ્લાન્ટ સાઈટની આજુબાજુ યોગ્ય ગ્રીનબેલ્ટ વિકસાવવામાં આવશે અને તેને ટકાવવા અને જાણવણી માટે પૂરતું ધ્યાન રાખવામાં આવશે.
53. કામદારોને પ્લાન્ટની અંદર થતી તમામ જોખમી પ્રક્રિયાની કામગીરી માટે તાલીમ આપવામાં આવશે અને અનુભવી નિરીક્ષકની દેખરેખ રાખવામાં આવશે.
54. કર્મચારીઓ અને કામદારોને મશીનોથી આગ બુઝાવવા વર્ક પરમિટ સિસ્ટમ, પ્રાથમિક ઉપચાર અને સલામતી માટેની તાલીમ આપવામાં આવશે.

જોખમો ની અસર નો અભ્યાસ અને સંચાલન યોજના :

55. ઉત્પાદન થનાર માલ તેમજ તેમાં વાપરનાર મોટા ભાગના કાચા સામાનના સ્ટોરેજ માટે અલગ જગ્યા રાખવામાં આવશે, જ્યાં સુરક્ષા અને સલામતીને લગતા જરૂરી સાધનો અને સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવશે.
56. ક્લોરીનના સંગ્રહ માટે પાસેથી જરૂરી પરવાનગી લેવામાં આવશે તેમજ તેનો સંગ્રહ ટર્નર્શ માં અલાયદી જગ્યાએ યોગ્ય હેન્ડલિંગ માટેની જોગવાઈ સાથે કરવામાં આવશે.
57. ક્લોરીન અને મિથેનોલ જેવા મહત્વના રસાયણોનો અલોહા મોડેલિંગ માં સમાવેશ કરાયેલ છે જ્યારે એસીટીક એસીડ, એનીલીન, ડાયઇથાઇલ ગ્લાયકોલ, આઈસોબ્યુટાઈલ આલ્કોહોલ, મોનો ક્લોરો બેન્ઝીન, ઓર્થો ડાયક્લોરોબેન્ઝીન, ઝાક્લીન, હાઇડ્રોક્લોરિક એસીડ, ફોસ્ફોરિક એસીડ, નાઈટ્રીક એસીડ અને સલ્ફ્યુરિક એસીડ વગેરે નો જથ્થો એકદમ ઓછો છે અને નાની બેગ/ડ્રમ/કન્ટેઇનર/ટેંક માં સંગ્રહ કરવામાં આવશે જેના માટે જરૂરી અગમચેતી રાખવામાં આવશે.
58. સુરક્ષા અને સલામતીને લગતા જરૂરી તમામ પગલા લેવામાં આવશે. આ પગલામાં કારખાનાના કામદારોને સલામતીને લગતા તમામ સાધનો તેમજ તેના ઉપયોગ માટેની માહિતી અપાશે તેમજ અગનીશામક માટેની તત્કાલીન સુવિધા ઉપલબ્ધ થાય તેની ખાતરી રાખવામાં આવશે.
59. સંભવિત અસરગ્રસ્ત માણસો અને પડોશ ના ઉદ્યોગો ને સંભવિત જોખમો અને તેવા સંજોગોમાં લેવાના પગલા વિષે માહિતગાર કરવામાં આવશે.
60. ઈમરન્સી રિસ્પોન્સ સહિત નો આપાત નિયમન પ્લાન અમલમાં મુકવામાં આવશે.

પર્યાવરણની મોનીટરીંગ પ્રવૃત્તિ :

61. સૂચિત પ્રોજેક્ટ માટે મુખ્યત્વે ચીમની માંથી નીકળનાર પ્રદૂષક, કાર્યક્ષેત્ર, હવા માટે નિયત સમયે મોનીટરીંગ (માપણી) કરવામાં આવશે. જેથી હવા પ્રદૂષણ નિયંત્રણ માટેના ઉપકરણોની ક્ષમતાની ચકાસણી થઈ શકે. અવાજ ની ગુણવત્તા નો ખ્યાલ આવે તેમજ સૂચિત શુદ્ધિકરણ માટેના પ્લાન્ટ ની કાર્યક્ષમતા જાણી શકાય તે માટે પણ મોનીટરીંગ કરવામાં આવશે.

62. કારખાનામાં પર્યાવરણ સુરક્ષા અને સ્વાસ્થ્ય વિભાગ દ્વારા પર્યાવરણને લગતા વિવિધ ઘટકો પ્રદુષકોનું નિયત સમયાંતરે માપન કરાવાશે. આ માપન ને લગતા વિવિધ ડેટા અને માહિતી સંબંધિત પર્યાવરણીય ઓથોરીટીને મોકલી આપવામાં આવશે.
63. પર્યાવરણીય મોનીટરીંગને લગતી કામગીરી ગુજરાત પ્રદુષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અને ભારત સરકારના પર્યાવરણીય વિભાગ દ્વારા માન્ય કરેલ સંસ્થાને આપવામાં આવશે.

પર્યાવરણની સંચાલન યોજના :

64. પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપન યોજના હેઠળ અંદાજ પત્ર તૈયાર કરવા માટે એકમ, પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપન કોષ, નિયમિત મોનીટરીંગ અને ડેટાબેઝ તૈયાર કરીને ડેટા વિશ્લેષણ કરીને જાણકારી ભેગી કરશે અને પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપન કાર્યક્રમ માટે તૈયાર કરેલ અંદાજપત્ર અનુસાર નક્કી કરેલ જટિલ વિસ્તારોનાં તાત્કાલિક વિશ્લેષણ અને સુધારાત્મક ક્રિયાઓ વર્કઆઉટ ક્રિયા યોજનાની ભલામણોનું અમલીકરણ કરશે.
65. પર્યાવરણનાં વ્યવસ્થાપન માટે પર્યાવરણ સંબંધિત મુદ્દા જેવા કે પર્યાવરણ, આરોગ્ય અને સલામતી ની સમગ્ર જવાબદારી માટે લાયક અને અનુભવી વ્યક્તિ જેવા કે પર્યાવરણીય ઈજનેર અથવા પર્યાવરણીય વૈજ્ઞાનિકની નિમણૂક કરાશે.
66. એન્વાયરોમેન્ટ મેનેજમેન્ટ સીસ્ટમ ના એકમો સંબંધિત કોઈ મુદ્દા માટે તેના ઇન્ચાર્જ કંપનીના ઉપરી વ્યવસ્થાપન (ડાઈરેક્ટર / એક્ઝીક્યુટીવ ડાઈરેક્ટર)ને સીધો અહેવાલ આપશે.
67. ટોપ મેનેજમેન્ટ, નોનકમ્પ્લાયન્સની પ્રકૃતિ અને જટિલતા ચકાસી તેની સમીક્ષા કરી નોનકમ્પ્લાયન્સ માટે લીધેલા પગલા અથવા કયા મહત્વના પગલા લેવા તેનો નિર્ણય કરશે.